

Тематичний план лекцій

МОДУЛЬ 1

ПРЕДМЕТ СТРУКТУРА ТА ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ КУРСУ

Тема 1. Предмет і завдання курсу «Політичні інститути і політичні процеси в Україні»

Роль і місце курсу в системі політологічних знань. Завдання курсу, структура. Основні поняття: «політичний інститут» і «політичний процес».

Становлення категорії «політичний інститут». Інституціональний підхід у політології. Політичні інститути як організаційно-оформлені центри влади. Політичний інститут як закріплена соціально-політична практика. Джерельна база курсу.

Тема 2. Застосування принципу системності в політичній науці при вивченні політичних явищ та процесів

Сутність системного підходу до політологічних досліджень та історія його виникнення і розвитку: метафізичне та діалектичне коріння. Принципи системного підходу. Системний, структурний і функціональний аспекти політичного. Система як методика розв'язання конкретних управлінських проблем (ситуацій). Політична система суспільства. Витоки та поняття інституціоналізму. Поняття інституціоналізації. Інституціональна криза.

Тема 3. Політичні інститути – центри прийняття рішень. Держава в політичній системі

Держава як основний інститут політичної системи, його походження та сутність.

Інтерпретації поняття «держава». Підходів до дослідження держави: політологічний, філософсько-етичний, соціологічний, юридичний, інституційний. Концепції походження держави. Природа держави та її основні ознаки. Елементи держави. Типологія держав: традиційне, конституційне, правове, соціальне. Структура державного механізму. Функції держави. Форма держави. Форми державного правління: монархії і республіки. Класичні президентські і парламентські республіки. Змішана форма правління: варіативність, специфіка визначення. Форми територіального устрою держав: унітарна держава, федерація, конфедерація. Принцип поділу влади і його реалізація в різних типах політичної системи.

Політичні інститути і політичні процеси в Україні

Тенденції у розвитку демократичних держав. Поняття та сутність громадянського суспільства. Умови виникнення і функціонування громадянського суспільства. Структура та функції громадянського суспільства.

Поняття правової і соціальної держави. Конституція як правова основа політичної системи держави, як відображення формального виміру політики. Конституційне закріплення основ суспільно-політичного ладу.

Конституція України: історія прийняття, внесення змін і доповнень. Закріплення основ конституційного ладу. Україна як унітарна, демократична, соціальна, правова держава. Політико-правовий статус особистості. Основні інститути влади: Президент, Парламент, Уряд, суди. Органи місцевого управління та самоврядування в Україні. Дія Конституції України і порядок її зміни. Конституція – правова основа української держави.

Національні інтереси держав і національна безпека. Ідеологічне забезпечення діяльності органів державної влади і управління.

Наднаціональні управлінські структури. Моделі інтеграційних процесів. Динаміка інтеграційних процесів в Україні. Інтеграційні процеси в Європейському Союзі.